ların işsiz kalması aynı zamanda bir başka sıkıntıya daha yol açıyor, istenildiği kadar tüketim olmuyor. Tüketim olmadığı için devlet yeteri kadar vergi alamıyor. İşsizlik ister istemez her şeyi etkileyebiliyor. Krizde olan ülkelere bakın, hemen hepsindeki işsizlik rakamının ne kadar yüksek olduğunu görürsünüz. Örneğin İspanya. Şu anda işsizlik rakamı Türkiye'den daha yüksek. Şu an İspanya da potada olan ülkeler arasında. Portekiz keza öyle.

ABD'nin bütçe görüşmelerindeki tartışmalardan birsi de iş gücü maliyetlerini aşağı çekmeyle ilgiliydi. Türkiye'de de böyle bir durum olabilir mi?

Bu sefer Türkiye'de kayıt dışılık artıyor. Türkiye'de 2001'den sonra ekonomi büyüdü ama işçilerin aldığı reel ücret üzerinde çok büyük bir düzelme olmadı. Çünkü işsizlik var. İşsizlik olduğu anda adam diyor ki "Kusura bakma kardeşim ben başka türlü rekabet edemiyorum, bu şartlar altında şöyle çalışacaksın." Kayıtlı dediğimiz firmalar da böyle. Ne yazık ki bugün Türkiye'nin bir gerçeği de kayıt dışılık. Firma başka türlü rekabet edemiyorsa, kendine göre birtakım çözüm yolları bulmaya çalışıyor. Bir şekilde ayakta kalabilmek için piyasa bir çözüm buluyor.

Türkiye'de işsizlik kayıt dışılığı artırıyor denilebilir mi?

Hayır, işsizlik kayıt dışılığı artırmıyor. Türk parası 2002'den itibaren değer kazandı. TL cinsinden maaşlar artmasa bile dolar cinsinden iş gücü maliyeti yükseldi. Bir rakam vereyim: Örneğin 2001'in sonunda vasıfsız bir iş gücünün ortalama maliyeti 200 dolar iken bakıyorsunuz 2008'in sonuna geldiğinde 500 dolara çıkmış. TL bazında bir artış olmasa bile, TL dolar karşısında değer kazandığı için, dolar yüzünden maliyetler artmış oluyor. O zaman ben 500 dolarlık bir iş gücüyle çalışmış oluyorum. Öte yandan benim rakiplerim olan Çinli, Hintli, Bangladeşli firmalar ise kendi paralarının değerini düşük tutmaya çalışıyor. O zaman benim, ihracatçı firmalara tedarikçi olarak çalışan KOBİ'lerim rekabet avantajını yitiriyor. Onlar kapanınca da işsizlik artıyor ya da adam ayakta kalabilmek için 500 doları ben nasıl 200 dolara indirebilirim onun arayışı içersinde oluyor.

Şunu söylememiz lazım: Türkiye'nin işsizliği azaltabilmesi için mutlaka tasarruf oranı denen şey var ya, yüzde 16 diyoruz, bunun yukarıya doğru çekilmesi ve bu cari açık meselesine bir çözüm bulunması gerekir. Bu da, kısa vadede pek çözülecek bir hadise gibi görünmüyor. Özellikle eğitime ve teknolojiye çok ciddi şekilde önem vermemiz gerekiyor. Emeğin kalitesinin artırılması, girişimciliğin önünün açılması çok büyük önem arz ediyor.

Türkiye'de işsizliği kısa dönemde önlemek pek mümkün görünmüyor diyebiliriz.

İşsizliğe kısa zamanda hemen bir çözüm bulunması çok zor. Hatta bu krizden sonra bütün dünyanın gündeminde işsizlik önemli bir sorun olarak devam edecek. Örneğin, ABD'deki işsizlik rakamı şu anda kriz öncesinin iki misli. Amerikalılar da bunu kabul ediyor ve diyor ki "Bizim yeniden eski rakamlara ulaşmamız için uzun bir zaman geçecek." Artık kaç yıl geçer bilmiyoruz. O da tabii dünya ekonomisinin toparlanmasıyla alakalı bir şey. Bundan sonra dünyanın gündeminde işsizlik çok önemli bir problem olarak devam edecek.

Oturup beklemek de bir çözüm değil herhalde?

Değil, dikkat ederseniz zaten herkes şu anda kendilerine ilişkin olarak yani stratejik sektörleri tespit edip o sektörlerde nasıl bir istihdam politikası olması lazım, nasıl bir iş gücü ihtiyacı var, bunu tespit edip, onu en kalifiye hale nasıl getirebiliriz, nasıl motive edebiliriz, bunun arayışı içerisinde.

DİYARBAKIR TB YÖNETİM KURULU BAŞKANI FAHRETTİN AKYIL:

"İnsanlar aç kaldığı zaman yanlış yollara başvurur"

Diyarbakır Ticaret Borsası (DTB) Başkanı Fahrettin Akyıl, işsizliğin Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde Türkiye geneline göre daha fazla olduğuna işaret ederek, "İnsanlar aç kaldığı zaman yanlış yollara başvurmak zorunda kalabiliyor. Elbette küresel krizin işsizliğin artmasında etkisi oldu, olmadı değil. Ancak bölgemizde zaten iş sıkıntısı çok fazlaydı. Sanayi üretimi olmadığı için bölge nüfusunun yüzde 40'ı, yüzde 50'si tarımda ve hayvancılıkta. Sanayi olmadığı için, diğer yerlerde işsizlik yüzde 10 dense de ben burada yüzde 25 diyorum. Batı illerimizde de, doğuda da bazı olayların baş sebebi işsizlik" açıklamasında bulundu.

Teşvik Yasası'nın bölgede fazla bir yararını görmediklerini ifade eden Akyıl, "Çukurova'da Osmaniye, Ege'de Uşak bunlar faydalandılar. Bizim bölgelerin odaları olarak biz her zaman diyoruz ki sektörlere göre teşvik verilmesi gerekir. Mesela bir Hakkâri'ye sanayi teşviki verilse yanlış olur. Kim gelir de Hakkâri'ye sanayi fabrikası kurar? Güneydoğu'da GAP'ın sulama kanalları, alt yapısı bitirilirse bölgeye büyük istihdam sağlayacak. Yıllardır bunu söylüyoruz, bağırıp çağırıyoruz. Bölge sanayicileri olarak eskiden de şimdi de biz top oynuyoruz, Doğu ya da Batı da işadamı olarak hiçbir farkımız yok, bu ülke hepimizin. Ama saha aynı olursa biz oynayabiliriz ama saha olmayınca; bir tarafta çim saha, bir tarafta toprak saha, biz de ne kadar verimli olabiliriz?" ifadesini kullandı.

İZMİR TO YÖNETİM KURULU BAŞKANI **DEMİRTAŞ:**

"İzmir'de işsizlik Türkiye ortalamasının üzerinde"

İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş, İzmir'deki işsizlik ortalamasının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu belirterek, "İstihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü piyasasında arz ve talep dengesinin sağlanmasına yönelik bölgesel çapta iş gücü envanterine ihtiyacımız var. Nasıl bir iş gücü yapımız var, hangi sektörlerde eleman açığı var görmeliyiz. İzmir Ekonomi Üniversitesi ve Türkiye İstatistik Kurumu İzmir Bölge Müdürlüğü işbirliğiyle bu envanteri hazırlayacağız" dedi.

İşsizliğin ülkemizin olduğu gibi İzmir'in de temel sorunu olduğunu belirten Demirtaş, "Kırsaldan kente yönelik göçün de etkisiyle İzmir'in işsizlik oranı 2004-2008 döneminde Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Ülkemizdeki işsizlik oranı 2008 itibarıyla yüzde 11 iken ilimizde ise yüzde 11,8. Eğitim düzeyi arttıkça İzmir'de iş gücüne katılım oranının arttığı görülüyor. Örneğin, lise altı eğitimlilerde iş gücüne katlım oranı yüzde 39,6 iken, yüksek öğretim mezunlarında bu oran yüzde 70,9'a çıkıyor" diye konuştu. İZTO tarafından İzmir'in sorunlarının tespiti için yapılan araştırmaya göre de İzmirlilerin kentin bir numaralı sorunu olarak da işsizliği gördüğünü hatırlatan Demirtaş, "Arama Konferansı ile İZTO olarak yine bir ilki başlatmayı ve kentin bir numaralı sorununun çözümüne öncülük etmeyi hedefliyoruz. Düzenlediğimiz arama konferansında da ülkemiz genelinde ve İzmir özelinde yaşanan işsizlik sorununun çözümü ve yeni istihdam olanaklarının yaratılmasına yönelik olarak çözüm önerileri ortaya konuldu" diye konuştu.

"GİRİŞİMCİLİĞİ ÖĞRETMELİYİZ"

İstihdamı artırmanın iki temel yolunun istihdam sağlayacak sektörlere yatırım yapılması ve gençlerin sadece bir çalışan değil, girişimci olmayı da öğrenmesi olduğunu belirten Demirtaş, İzmir'deki istihdam sorunun çözümüne arz ve talep boyutu ile yaklaştıklarına dikkat çekti. Demirtaş, "Bir taraftan istihdam dostu özel ve kamu yatırımları artırılırken, diğer taraftan iş dünyasının ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte eleman yetiştiren eğitim programlarının düzenlenmesine gerek duyulmaktadır. Bu nedenle ilk olarak iş gücü piyasasında arz ve talep dengesinin sağlanmasına yönelik bölgesel çapta iş gücü envanteri, bir iş gücü haritası çıkarılması gerekiyor. Türkiye İstatistik Kurumu İzmir Bölge Müdürlüğü ve İzmir Ekonomi Üniversitesi ile bir saha çalışması gerçekleştirerek iş gücü piyasasında arz ve talep envanterini çıkartacağız" dedi. Demirtaş, İzmir'in ve Türkiye'nin işsizlik sorununun çözümü için tespit edilen önerilerin bazılarını şöyle sıraladı:

"Piyasanın gereksinimlerine uygun mesleki eğitim programları düzenlenmelidir. Önümüzdeki yıllarda yıldızı parlayacak meslekler (finansal mühendislik, genetik mühendisliği) belirlenerek hareket geçilmelidir. Yeni iş kuracak girişimcilere kredi ve danışmanlık desteği (KOSGEB girişimci eğitim programları ve İŞKUR'un eğitim programları) geliştirilmeli ve farkındalığın artırılması konusunda etkin çalışmalar yapılmalıdır. İstihdam garantili özel projeler geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Avrupa Birliği, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler vb. kuruluşlar tarafından sağlanan desteklerden daha fazla yararlanılması sağlanmalıdır. İstihdam garantili özel projeler geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Üniversite-iş dünyası arasında sinerji yaratılması amacıyla köprü görevi görecek mekanizmalar oluşturulmalıdır. Bu çerçevede, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının etkinliği arttırılmalıdır. Kısa (tarım ve tarımsal sanayi, lojistik, turizm) ve uzun vadede istihdam (ileri teknoloji gerektiren sanayi yatırımları, yenilenebilir enerji, tersane yatırımları) yaratacak sektörler belirlenmelidir.

Yeşil iş yeri konsepti tarım ve hayvancılıkta geçerli kılınmalı, teşvik edilmelidir. İzmir'in uluslararası gıda merkezi olması için çalışmalar yapılmalıdır.

DENİZLİ SO YÖNETİM KURULU BAŞKANI **M. KEÇECİ:**

"Kriz öncesi rakamlara kolay geri dönemeyeceğiz"

Denizli Sanayi odası (DSO) Yönetim Kurulu Başkanı Başkanı Müjdat Keçeci, işsizliğin Türkiye'nin en büyük sorunu olduğunu dile getirerek, Denizli özelinde işsizlik rakamlarında yaşanan gelişmeleri şöyle değerlendirdi:

"Denizli, ne yazık ki son dönemlere damgasını vuran istihdam kaybı sorunundan en fazla etkilenen illerin başında geliyor. Küresel kriz Denizli'yi istihdam bakımından derinden sarstı. Aralık 2008 ile Şubat 2009'u kapsayan topu topu üç ayda kentimiz, toplamda 12 bin 803, tekstilde 5 bin 16 kişilik istihdam kaybı yaşadı. Bu kayıpla Denizli, toplam istihdamda beş, tekstil istihdamında ise on yıl geriye gitmiş oldu. İstihdamdaki kanamaya ilişkin bir başka dikkat çekici veri ise Aralık 2007- Eylül 2009 döneminde kentimizin lokomotifi tekstil ve konfeksiyon sektöründe istihdam 49 bin 832'den 36 bin 236'ya geriledi. Bu 13 bin 596 kişilik azalışın anlamı şuydu: Yirmi bir ayda tekstilde ve konfeksiyon sektöründe her üç çalışandan biri işini kaybetti. Son veriler, istihdamda kısmi bir iyileşmeye işaret ediyor ama şurası bir gerçek ki, kriz öncesi rakamlara kolay kolay geri dönemeyeceğiz."

İşsizliğin Türkiye'nin en büyük sorunu olduğuna işaret eden DSO Yönetim Kurulu Başkanı Müjdat Keçeci, başka sorunların bunun bir yansıması olduğunun gözden kaçırılmaması gerektiği üzerinde durarak şöyle konuştu: "Asıl meselemiz daha çok üretim, daha çok ihracat. Bunları başardığımız ölçüde işsizlik sorunumuza çözüm üretebileceğiz. İş gücünün eğitimi meselesini de unutmamalıyız. Başkanımız Hisarcıklıoğlu'nun vizyonu doğrultusunda ciddi kapasiteler oluştu. Artık istihdam ve girişimcilikle ilgili mesleki eğitimde, odalar olarak ciddi roller üstlenmek istiyoruz" dedi.

MALATYA TSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI HASAN ERKOÇ:

"İşsizlik ülkemiz için ciddi bir tehdit unsurudur"

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Hüseyin Erkoç, "Gençlerimizi kabiliyetlerine göre mesleğe yönlendirirsek, işsizliği biraz daha azaltmış oluruz" diyerek, Türkiye'de birinci sorunun işsizlik olduğunu belirtti.

İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre açıkladığı işsizlik rakamlarını değerlendiren MTSO Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Hüseyin Erkoç, "Açıklanan rakamlara göre yirmi ilde tehlike çanları çalıyor deniyor. Aslında sadece yirmi ilde değil Türkiye'nin her yerinde tehlike çanları çalıyor. Türkiye'nin her tarafında işsizlik ciddi boyutlara ulaştı. İşsizlik bu ülke için ciddi bir tehdit, ciddi bir tehdit unsuru oluşturdu. Malatya bu yirmi il içinde yok. Ancak Malatyamızda Türkiye ortalaması gibi işsizlik oranı yüzde 11,5'tir. Gönül ister ki, bu en alt limitlere düşsün" dedi.

İşsizliğin önüne geçmek için yeni yatırımların gerektiğine işaret eden Erkoç, "Yatırım oluşması için de güven ve istikrar gerekiyor. Güven ve istikrar olunca yatırım yapılır. Son 4 yıla baktığımızda sayısal ve oransal olarak işsizlik rakamları yukarıya doğru tırmanıyor. Bu rakamlar bizleri son derece üzmektedir. Resmi rakamlarda işsizlik Türkiye ortalaması yüzde 11,5 görünüyor. Resmi olmayan rakamları da dâhil ettiğiniz zaman rakamlar daha çok yukarılarda. Her üç gençten biri işsizdir. Üniversitelerimiz mezun ettiklerini, sadece diplomalı işsiz sınıfına dâhil ediyor. Bu anlamda Türkiye'deki eğitim sisteminin yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor" diye konuştu.

Erkoç, işsizliğin önlenmesi konusunda eğitimin önemine değinerek şu açıklamayı yaptı:

"Diplomalı işsizler yerine kalifiye, ara eleman yetiştirilmeli. Bunun için de meslek liselerinin önünü açılması lazım ama bakıyorsunuz Türkiye'de öyle garip olaylar yaşanıyor ki, teknik liselerin önünü açmak dursun, nasıl kapatırız diye bir gayret var. Eğer biz gelişmiş ülkelerdeki meslek liselerdeki okuma oranını yakalamak istiyorsak, teknik liselerin önünün açılması gerekiyor. Avrupa'da meslek liseleri yüzde 65'lerin üzerinde olmasına rağmen, ülkemizde yüzde 34'ler civarında. Gençlerimizi kabiliyetlerine göre mesleğe yönlendirirsek, işsizliği biraz daha azaltmış oluruz. Sanayicimiz de ara ve teknik eleman noktasında çektiği sıkıntının önüne geçmiş oluruz."

ADANA SANAYİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI **ÜMİT ÖZGÜMÜŞ:**

"Adana'da işsizlik Türkiye ortalamasının **iki katı**"

Adana Sanayi Odası (ADASO) Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Özgümüş, Adana'da işsizlik oranının 1995-1996 yıllarında yükselmeye başladığına, güvenlik nedeniyle Güneydoğu'da köylerin boşaltılması sırasında at arabasına, traktöre, kamyona eşyasını yükleyen insanların Adana'ya göç ettiğine dikkat çekerek, "Bu şekilde göç alan mahallelerimizde yaptığımız çalışmalarda, yıllık nüfus artış oranlarının yüzde 18-25'e kadar çıktığını görebiliyoruz. Bu nedenle uzun yıllardan beri Adana'da işsizlik oranı, Türkiye ortalamasının hemen hemen iki katıdır ve bu durum halen devam etmektedir" dedi. Özgümüş, son dönemlerde işsizliğin artmasına neden olan çok önemli iki faktörden bahsedilmesi gerektiği üzerinde durarak "Bunlardan ilki, ekonomide uygulanan düşük kur-yüksek faiz politikası. Bu politika nedeniyle sanayi rekabet gücünü kaybetti ve özellikle tekstil sektöründe ciddi istihdam yaratan, çok önemli bazı fabrikalarımız kapandı.

Bu durumun yaraları sarılmadan, 5084 sayılı Teşvik Yasası da Adana aleyhine çok ciddi biçimde haksız rekabet yarattı. Adana'da kurulu bazı tesisler teşvik kapsamında olan Osmaniye'ye taşındı. Adana'da yatırım yapmayı planlayan birçok Adanalı firma da yatırımlarını teşvik alan illere kaydırdı. Böylece olumsuzluklar biraz daha arttı ve istihdam rakamları da şu anki duruma geldi" diye konuştu.

İmalat ve hizmetler sektöründe yaratılan istihdamın nüfus artış oranı ile orantılı olmadığı için yeterli olmadığını ve buna bağlı olarak her yıl işsizlik oranının artmakta olduğuna işaret eden Özgümüş, "Bunun tek çözümü yatırımdır ama 'ne yatırımı olursa olsun' anlayışı ile yapılan yatırım değil. Orta ve uzun vadeli stratejilerle kısaca 'döviz kazandırıcı faaliyet' olarak adlandırılabilecek, ihracata dayalı veya ithalatı ikame edecek yatırım olması şarttır" dedi. "Türkiye ekonomisinde, son dönemlerde çok tehlikeli bir gidişattan bahsetmek mümkün. Son on beş senede ülkeye ses getirecek, istihdam yaratacak yeni yatırımlar yapılmıyor" diyen Özgümüş ciddi bir KOBİ envanteri çıkarılıp ve gruplandırılıp yurtdışından gelen bütün iş, mal ve hizmet talepleri bir merkezde birleştirilerek KOBİ niteliğindeki firmalara ulaştırılması gerektiği üzerinde durarak şöyle konuştu: "Yıllardan beri bunu yapması gereken kurumun KOSGEB olduğunu söylüyoruz, ancak KOSGEB bunu yapmayacaksa, bu çalışmayı TOBB üstlenmeli. Şu anda, İstanbul Ticaret Odası (İTO) dar bir kadro ile bunu çok başarılı bir şekilde gerçekleştirmektedir. Ancak bir yasa, genelge, tüzük ile TOBB bunu üstlenirse, daha geniş kapsamlı bir çalışma ortaya çıkar. Bu sağlanırsa, şu anda Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (DTM), TOBB'a, İhracatçı Birlikleri'ne ve İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi'ne (İGEME) dağınık bir şekilde gelen bütün talepler, tek bir noktada toplanır ve buradan da üyelere dağıtılarak çok ciddi yararlar sağlanabilir."

SAMSUN TSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI S. ZEKİ MURZİOĞLU:

"İş yaratma politikaları oluşturulmalı"

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) Başkanı Salih Zeki Murzioğlu, işsizliğin uzun süredir Türkiye'nin kamburu olduğunu belirterek, verilerin 2010 yılında Türkiye'nin Doğu Avrupa'da en hızlı toparlanan ekonomi olacağını gösterdiğini, bu toparlanmada en büyük katkıyı da reel sektörün vereceğini söyledi. Murzioğlu, her konuda olduğu gibi işsizlik konusunda da Samsun'u ülke genelinden farkı düşünmediklerini ifade ederek, "Ancak rakamsal olarak değerlendirdiğimizde TÜİK 'in son verilerine göre ilimizin işsizlik rakamları Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Ülkemizde her dört gençten biri maalesef işsizdir. Bu oran çalışabilir nüfus genelinde yüzde 13 olmakla birlikte Avrupa ortalamasının oldukça altındadır" dedi. Krizle birlikte artışa geçen işsizliğin önüne geçebilmek için yapısal reformların gerekliliği üzerinde duran Murzioğlu, konuya yönelik şu açıklamayı yaptı:

"İstihdam vergilerindeki yükler işvereni son derece zorlamaktadır. İşsizlik kadar önem taşıyan bir diğer sorun ise nitelikli işgücünün olmamasıdır. Bunun için de çözümün meslek liseleri olduğunu düşünmekteyiz. Öte yandan iş yaratma politikaları oluşturulmalıdır. Bugün AB ülkelerinin işsizlikle mücadele programları kapsamında desteklenecek projelerin istihdam odaklı olup olmadığına bakılmaktadır. İstihdam denilince akla ilk gelen sektör, sanayi sektörü olsa da teknolojinin gelişmesiyle insan emeğinin yerini makineler almıştır. Bunun için özellikle istihdamın yoğun olduğu hizmet sektörüne yönelik projelerin desteklenmesi ülkemizde de işsizliğin çözümüne katkı sağlayacaktır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken en önemli husus, hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin sosyal güvenlik konusunda hassasiyet göstermelerinin sağlanmasıdır."

KOCAELİ TO YÖNETİM KURULU BAŞKANI
H. İBRAHİM KELEŞ:

"İşsizlik konusunda hedef **tam istihdam**"

Bu küresel krizin en çok haklı çıkardığı kuramcının hiç kuşkusuz "Tam İstihdam" teorisini etkili bir şekilde dile getiren Keynes olduğunu hatırlatan Kocaeli Ticaret Odası (KOTO) Yönetim Kurulu Başkanı H. İbrahim Keleş, "Keynesyen kuramın baş elementi olan 'Tam İstihdam' bugün de gelecekte de bir hayalden başka bir şey olamaz ama işsizliğin rekora koştuğu bu kriz ortamında yapmamız gerekenleri de yabana atmayalım; genç ve kadın girişimcilerin eğitilmesi, heveslendirilmesi ve desteklenmesi. Yapmamız gereken budur! Elbette tam istihdamın gerçekleşmesi bir hayal ama işsizlik bu boyutlarıyla yaşandığı bir dönemde bu hayali kurmak ve gerçekleşmesi için çalışmak hiç de mantıksız değil" dedi. KOTO Yönetim Kurulu Başkanı H. İbrahim Keleş, "Bu bir dünya sorunu!" dediği işsizlik ve istihdam konularına bakışını şöyle dile getirdi:

"Keynesyen kuramın diğer önemli doktrini olan 'Tüketim Teorisi ve Yaşam Boyu Hipotezi'nde dile getirildiği gibi özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan tüketim toplumu alışkanlıkları ve tüketimin bir yaşam biçimine dönüşmesinin ardından insanların gelirlerine göre harcamalarının artması, bu harcamayla ortaya çıkan bir toplum düzeninden sonra da böyle bir toplumu meydana getiren bireylerin işsiz kalması ve harcayamayacak duruma gelmesi… Bu başlı başına bir buhrandır ve maalesef dünya bu buhrana yakalanmış, işsizlik gelişmiş ülkelerden başlayarak gelişmekte olan ülkelere ve az gelişmiş ülkelere kadar tüm hızıyla bir çığ gibi büyümüştür.

Dünyayla entegre olmuş, ürettiklerinin yüzde 15'ini dış piyasalara satan ve dışardan ülke ihracatının beşte biri kadar da mal alan Kocaeli, bu buhrandan en fazla etkilenen yerleşim yerlerinin başında gelmekte ve bireylerine sağladığı iş olanaklarıyla tıpkı Keynes'in ortaya attığı hipotezde belirtildiği gibi gelir arttıkça tüketim de çeşitlenir ve gelişir mantığıyla paralel olarak önce bu alışkanlığı edinmiş insanlarımız işsiz kalarak bir büyük buhranın içine itilmiştir. Ve biz buna

VAN TSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI ZAHİR KANDAŞOĞLU:

"İşsizlikte korkunç bir artış var"

Van Ticaret ve Sanayi Odası (VATSO) Yönetim Kurulu Başkanı Zahir Kandaşoğlu, Türkiye'deki bölgeler arası gelişmişlik farklılığının önemli bir sorun olduğunu belirterek, Doğu Anadolu Bölgesi'nin geri kalmış ve gelişmemiş illerindeki en önemli sorunun işsizlik, kalifiyeli eleman ve insan kaynakları eksiği olduğunu belirtti. Van'ın Doğu Anadolu bölgesinin cazibe merkezi, Muş, Bitlis, Hakkâri, Iğdır, Ağrı, Kars illerine hitap eden, ticaretine yön veren bir il olduğunu vurgulayan Kandaşoğlu, verilere göre Van'da işsizliğin yüzde 15 göründüğünü belirterek şöyle konuştu:

"Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) İl İstihdam Kurulu üyesiyim ve yıllardan beri Van'da yaşıyorum. Bu yıla kadar Van İŞKUR'a müracaat 100-150-60 gibi seyir izlerdi. Bu son iki ay içerisinde yani Aralık ve Ocak ayında 4 bin tane müracaat yapıldı. Bu korkunç bir rakam ve bizi çok korkuttu. Van Milli Eğitim Müdürlüğümüz 100 kişiyi 4 ay içinde çalıştırmak üzere işe alacaktı ve Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gittiğimde inanamadım en az 600 kişi vardı. Şu anda Güneydoğu Anadolu bölgesinde korkunç bir işsizlik var, işsizlikte korkunç bir artış var."

Kandaşoğlu, bölge genelinde işsizliğin artışında üç neden olduğunu ifade ederek "Birincisi, Batıdakilerin geri dönüşü başladı. İkinci bir neden de sınır ticareti yapılıyordu ve yalnız Van'da 7 bin 300 kamyonumuz vardı. Bu kamyonların hepsi krediyle alınmış, komşu ülkelerden günü birlik gidip gelişlerde mazot getiriyorlardı. Bu da 6-7 aydan beri tamimiyle kapandı. Bu araçların yüzde 50'si icralık oldu. Bankalar bu araçları geri almak zorunda kaldı. Bu da işsizliğe ciddi bir şekilde eklendi. Üçüncü bir sıkıntıyı da dünya genelindeki krize bağlıyoruz. Kriz evet bizi çok ciddi etkiledi. VATSO olarak istihdama yönelik ciddi çalışmalarımız var, sınır ticaretini açmak, transit kapı yapmak istiyoruz. Maalesef bu konuda da bazı engelleri aşamadık. Onun dışında çok şiddetli bir kış geçiriyoruz. Ne nakliyeciler çalışabiliyor, ne komşu ülkelerle ticaret yapanlar gidip gelebiliyor. Sert kıştan dolayı inşaat sezonu durdu, bütün sektörler durdu, durunca böyle bir tablo ortaya çıktı." Türkiye'de istihdamın büyük kısmının KOBİ'ler tarafından karşılandığı vurgulayan Kandaşoğlu, girişimciliğin işsizlik sorununa önemli bir çözüm olanağı sunduğu gibi ekonomik büyümenin de önemli bir ayağını oluşturduğunu söyledi.

çözüm üretmekte zorlanıyor hatta yer yer aciz kalıyoruz.

Dünyada böyle olunca bizde de benzer olaylar gelişmekte ve sorunlar daha da artmaktadır. Zira kriz öncesinde yüzde 10'un altında olan işsizlik oranı 2009'un ilk çeyreğinde ülke genelinde yüzde 16'lar seviyesini görmüş ve 2. Dünya Savaşı hemen sonrasında ortaya çıkan işsizlik oranlarıyla atbaşı gitmiştir. Aradan geçen süre içerisinde bu oran ancak yüzde 13'ler seviyesine çekilmiş ama istenilen aşamaya henüz ulaşılamamıştır. Ulaşılması gereken aşama elbette ki 2008 öncesi durumdur. Krizin aşılması, aşıldığının söylenebilmesi için de kriz önceki durumu yakalamak ve istihdamı arttırmak gerekmektedir."

"İşçi memleketi" olarak adlandırılan Kocaeli, sanayi ve sanayiye bağlı üretimin en fazla gerçekleştirildiği yerleşim yeri olduğunu ifade eden Keleş, üretim düşüşleriyle birlikte istihdam kaybının en belirgin yaşandığı bölge olduklarına işaret ederek, "2008 öncesinde 315 bin dolayında sigortalı çalışanın bulunduğu Kocaeli'de kriz sonrası bu rakam 300 bin seviyesine inmiştir. Buna bağlı olarak kapanan iş yeri sayılarında da benzer bir eğri görülmektedir. 2008'in tamamında odamıza kayıt yaptıran, nakil olarak gelen ve tasfiyeden dönen ticari işletme sayısının toplamı bin 86 iken bu rakam 2009'un tamamında 929'da kalmış ve gerileme yüzde 14,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye geneline baktığımızdaysa benzer bir tabloyla karşılaşmaktayız. TOBB'un Türkiye Sicil Gazetesi verilerine göre 2008'de 96 bin 895 şirket, kooperatif ve şahıs firması kurulurken, bu rakam 2009'da 88 bin 790'da kalmış ve ticari işletme kuruluşu yüzde 8,5 gerilemiştir" dedi.

KOTO Yönetim Kurulu Başkanı H. İbrahim Keleş, "Hepimizin hayali, gerçekleştirmek istediği hedefi her insana istihdam olanağı sağlayabilmektir. O zaman Başkanımız M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun da belirttiği gibi sorunun işsizlik ve istihdam eksikliği olduğunu belirledikten sonra çözümün girişimcilikte aranması ve gerekli yatırım atağının başlatılmasıdır. Bu bağlamda, Başkanımız Hisarcıklıoğlu'nun öncülük ettiği gençlerimizin ve kadınlarımızın birer nitelikli girişimci olmaları yönündeki politikalarını destekliyor ve gereken önlemlerin ivedilikle alınmasını arzuluyoruz. Bu amaçla devletimizin sağladığı olanakların çok iyi bilinmesi ve kullanılması gerekmektedir" açıklamasında bulundu.

ETSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI LÜTFÜ YÜCELİK:

"Değişen mevzuat bölge yatırımcısını zor durumda bırakıyor"

Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası (ETSO) Yönetim Kurulu Başkanı Lütfi Yücelik, işsizliğin Türkiye'yi etkilediği gibi, Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nin de en önemli sorunu olduğunu ifade ederek, "İstihdam rakamları, bölgemizde nitelikli göçün ileride daha da artacağını gösteriyor. Eğer bölgemizin öne çıkan sektör ve meslekleri yeteri kadar desteklenmezse ve ekonomiye katma değeri yüksek ürün üretebilecek tesisler kazandırılamazsa bu rakamlar sosyal bunalımlar gibi daha ciddi sorunlara yol açacaktır" açıklamasında bulundu.

Erzurum TSO Yönetim Kurulu Başkanı Yücelik, işsizliği azaltmak ve istihdam yaratma konusunda neler yapılmasına yönelik görüşlerini ise şöyle dile getirdi: "İlimizin de yer aldığı Kuzeydoğu Anadolu bölgesi için 5. bölge adı altında bir bölgenin Teşvik Yasası'nı daha işlevsel hale getireceği kanaatindeyiz. Teşvik Yasası'nda ve diğer teşviklerde belirtilen işçi sayılarının 5-10'a çekilmesi, işveren SGK prim oranlarının düşürülmesi, desteklenen yılların yedi yıldan on iki yıla uzatılması bölgemizin kalkınması için hayati önem taşıyor. Kayıtlı istihdamın kayıt dışı istihdamla yaklaşık aynı oranda olduğu düşünüldüğünde, desteklerin yalın, anlaşılır ve istifade edilebilir olması işsizlikle mücadelede büyük önem arz ediyor. Sektörel teşvikler kapsamında ilimiz ve bölgemizin lokomotif sektörü olan inşaat sektörü mutlaka değerlendirilmelidir.

Kalkınma Ajansı'nın (Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı), bütün STK ve kamu kurumları ile işbirliği ve uyum içinde çalışması desteklenmeli ve 29 milyon TL'lik 2010 yılı bütçesi özellikle istihdama yönelik projelerle en etkin şekilde kullanılmalıdır.

Yeni Çağrı Merkezi kurma düşüncesindeki firmalar, altyapısı rakipsiz Erzurum I. OSB'de gençlerimize istihdam imkânı sunacaklarından işsizlik tehdidini bertaraf edecek önemli bir fırsat olarak düşünülmelidir ve kurulması planlanan yeni merkezler şehrimize kazandırılmalıdır. AB Hibe programlarından faydalanıcıların sayısı arttıkça işveren desteği olacağından istihdama artı etkisi olacağı kanaatindeyiz. Nitelikli işgücü kaybı zaman içerisinde şehrimizin ve bölgemizin zayıf halkaları olacaktır. Bu nedenle nitelikli iş gücü kaybını önlemek için onların makul ücret ve iş garantili ihtiyaçlarını karşılayacak altyapı hazırlanması gerekiyor

Elektronik ve bilişim potansiyelimiz, özellikle genç nüfusumuzun bilgi ve birikimleri, ilimizde nem oranının düşüklüğü gibi bazı iklimsel avantajlar da değerlendirilerek yeni ve geliştirilebilir sektörlerimiz içinde ön plana çıkmaktadır. Rüzgâr ve güneş enerjileri için şehrimizin konumu hassasiyetle değerlendirilmelidir. Günümüzde alternatif enerjilerin konuşulduğu, projelendirildiği ve hayata geçirilmesi için büyük çaba harcandığı düşünüldüğünde sahip olduğumuz avantajlar bizi alternatif enerji kaynakları konusunda öne çıkaracağı aşikârdır."

Değişen mevzuat ve bunun yol açtığı bilgi eksikliklerinin bölge yatırımcısını zor durumda bıraktığını dile getiren Erzurum TSO Yönetim Kurulu Başkanı Lütfi Yücelik, teşvik ve kolaylıklardan yeterince bilgi sahibi olunamadığı için tam anlamıyla istifade edilemediğini belirterek şu açıklamayı yaptı:

"Dolayısıyla yatırımlar bilgi, birikim ve finansal yetersizliklerden ötürü kısa süreli oluyor ve istihdam oranı giderek azalıyor. Bu açıdan, sağlıklı çalışacak sürekli bilgilendirme sistemi bölgemiz için çok büyük önem arz ediyor."

KAYSERİ SO YÖNETİM KURULU BAŞKANI
MUSTAFA BOYDAK:

"İnsanın işi olmazsa ümidi de kırılıyor"

Kayseri Sanayi Odası (KAYSO) Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Boydak, işsizliğin dünyadaki en önemli sorunların başında geldiğini belirterek, "Bir insanın işi olmazsa gelecekle ilgili beklentisi de azalıyor, ümidi de kırılıyor" ifadesini kullandı. KAYSO Başkanı Boydak, "Son iki yıldır maalesef Türkiye'de işsizlik rakamları biraz daha yüksek seyretmekte. Son Kasım 2009 rakamlarını aldık, buna göre genel işsizlik yüzde 13,1 civarında çıktı. Genç nüfus işsizliği yüzde 20'lere yakın ki, oldukça yüksek rakamlar bunlar" dedi.

Kayseri bölgesinin, genel işsizlik rakamlarının biraz daha altında olduğuna dikkat çeken Boydak, "Biz bu konuda biraz daha rahatız diyebiliriz. İşsizlik rakamlarının azlığı ve çokluğu girişimcilik ve bölgedeki yatırımlarla alakalı bir durum. Kayseri her şeyden önce girişimciliği ile övünen bir kentimiz. Atak, yatırımcı ve bölgesine katkı sağlama gayretinde olan insanlarımız var. Tüm bunların sayesinde biraz daha makul durumdayız. İlçelerimize bakacak olursak, tarımla uğraşan insanlarımız var ama buralarda işsizlik rakamlarının biraz daha yüksek olduğunu gözlemlemekteyiz. Milli gelirden aldığı payların biraz daha düşük olduğunu görüyoruz. Bunu çözmenin yolu topyekûn kalkınıyor olmamız, her yıl yüzde 6-7 oranında büyüyor olmamız lazım. Bu büyüme hızını yakalayabilirsek, ileriye dönük biraz daha umutla bakabiliriz" diye konuştu.

KAYSO Yönetim Kurulu Başkanı Boydak, işsizliği biraz daha azaltmak ve istihdamı artırmak için yapılması gerekenlerin başında devletin yatırımları teşvik etmesi gerektiğini ifade ederek önerilerini şöyle sıraladı:

"Doğrudan yabancı sermayenin desteklenmesi, özellikle üretime, istihdama yönelik yatırımların desteklenmesi gerekiyor. Son dönemde yatırımları destekleyici birtakım düzenlemeler yapıldı ama yeterli değil. Daha da olması lazım. Özellikle mevcut işletmelerin yatırım kapasitelerini artırma konusunda hükümetimiz ciddi bir hamle yaptı. Kendilerine teşekkür ediyoruz. İşveren payları yüzde 5 azaltıldı. Bununla işletmelerimize ciddi bir katkı sağlanmış oldu. Böyle olunca istihdam rakamlarında çok ciddi bir düşüş yaşanmadı. Bu indirimler devam etmeli. Burada bir beş puanlık daha katkı sağlanmalı. Asgari ücretten alınacak vergi minimuma indirilmeli, bu vergi yüzde 10'nu geçmemeli. Diğer taraftan mevcut işsizlerimize çok ciddi eğitim bütçeleri harcanmakta. Bu bütçelerin bir kısmını mevcut işletmelerimize aktarmak sureti ile bu insanları oralarda eğitelim. Bu insanlar oralarda iş sahibi olsun. Hem mevcut firmalara katkısı olsun, hem de bu insanlar daha hızlı ekonomiye kazandırılsın diye düşünüyorum."

"Türk insanını nasıl daha girişimci yapıya kavuştururuz düşüncesinde" olduklarını ifade eden KAYSO Yönetim Kurulu Başkanı Boydak, "TOBB Başkanımızın girişimciliğe çok yakın ilgi duyduğunu hepimiz biliyoruz ve işsizliğe karşı girişimcilik önerisi doğru ve mantıklı bir öneri. Hatta genç girişimciler kurulunu, kadın girişimciler kurulunu takip ediyoruz. Başkanımız M. Rifat Hisarcıklıoğlu bunları bilen bir insan. Türkiye'nin son sekiz-dokuz yıllık özel sektörüne imza atmış birisi olarak yaptığı işlerde çok haklı ve çok doğru hareket ettiğini düşünüyorum. TOBB'un üç yüz altmış beş odda ve borsa ile beraber Türkiye'nin en büyük özel sektör çatı kuruluşu olduğunu bilmekteyiz. Odalar Birliği buraların temsilini yapmakta. Başkanımızın hükümet nezdinde hakkımızı hukukumuzu savunduğunu da biliyoruz. Bundan sonraki süreçte daha müzakereci yönü ile maliyetlerinin aşağıya düşmesi ile istihdam oranlarını artıracağımızı hükümetimize beyan etmesini bekliyoruz" diye konuştu.

MUGLA TSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI BÜLENT KARAKUŞ:

"Ürettiğini satamayan nasıl yeni işçi alsın?"

Muğla Ticaret ve Sanayi Odası (MUTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Karakuş, özellikle yaz ayrında turizm sezonun açılmasıyla işsizlik oranın düştüğünü belirterek "Bizde işsizlik sorunu bu yıl Türkiye ortalaması civarında çıktı, yani 12,3 ama sezonluk bir il olmamız nedeniyle yazın turizmin faaliyete geçmesi ile işsizlik azalıyor, kışın da artıyor. İşsizlik önceki yıllarda özellikle Muğla bölgesinde oldukça düşüktü. Yüzde 2-3 civarındaydı. Kriz sonrasında yüzde 12,3'e çıkması Muğla'nın da krizden epey etkilendiğini gösteriyor. Tarım kesiminde çalışanlar da yüksek bir oranda işsizlik var. Şehirleşme oranı düşük, bu yüzden birçok insanın sosyal güvenlikten mahrum olarak çalışıyor" açıklamasında bulundu.

Özellikle kırsal kesimdeki işsizlik için madencilik sektörünün önemli olduğunun altını çizen Karakuş, "Bölgemizde madenciliğe verilebilecek teşvikler özellikle enerjiyle ilgili işsizliğin azaltılmasına önemli katkı sağlayacaktır" dedi.

MUTSO olarak işsizliğe karşı istihdamı artıma yönünde girişimcilik için çalıştıklarını ifade eden Karakuş, " Genç girişimcilere, kadın girişimcilere KOSGEB aracılığıyla ya da ABİGEM'ler aracılığıyla gereken eğitimleri veriyoruz ancak önemli olan burada bankalar, hâlâ kredi vermede rahat davranmıyorlar, çok ince eleyip sık dokuyorlar, bunun sonucunda da insanlar finans sorununu çözümleyebilmiş değil. Girişimciliğin de işsizliğin çözümünde en önemli faktör olduğuna biz de katılıyoruz. Yeni iş yerleri açılmazsa, özel sektör yatırım yapmazsa işsizliğin önlenmesi de mümkün gözükmüyor" .

Türkiye'de sigorta primlerinin dünyanın en yüksek primlerinden biri olduğuna işaret ederek, primlerin düşmesi gerektiğini dile getirerek şöyle konuştu:

"Mart ayında bu ortaya çıkan KDV, ÖTV indiriminden sonra piyasada önemli bir canlanma oldu. Bu teşviki tekrar getirirlerse ben yine aynı canlanmanın süreceğine inanıyorum. İşsizliği de önlüyor. Ürettiğini satamayan iş adamları nasıl yeni işçi alsın veya işçi istihdam etsin. Bu konuda satışa da, pazarlamaya da mutlaka destek verilmesi gerek."

ANTALYA TB YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ALİ ÇANDIR:

"İstihdama model olacak bir yapı kurduk"

Antalya'da şu anda kayıtlı işsizlik oranının yüzde 14 olduğunu, 17-24 yaş arasında bu rakamın yaklaşık iki katına çıktığını, yüzde 27-28 gibi bir orana yükseldiğini belirten Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, genç nüfusta işsizliği çok fazla olduğunu söyledi. Çandır, istihdamı artırmaya yönelik bölge olarak yaptıkları çalışmaları ise şöyle özetledi:

"Batı Akdeniz ve Ekonomisini Geliştirme Vakfı, Antalya TB birlikteliğinde bir bölgesel istihdam ofisi açtık ve böylece bölgesel anlamda bir ilki başarmış olduk. Bu süreçle beraber BAGEV bünyesinde yaklaşık 18 tane oda, borsa, üniversite ve Akdeniz Belediyeler Birliği'nin bulunduğu, odaların, borsaların, belediyelerin bulunduğu bir çalışma grubu oluşturduk. Bu istihdam bürosunun ana amacı bölgesindeki işsizlik problemini en aza indirecek, sektörler ile işveren birlikteliğini sağlayacak, bölgenin ihtiyacı olan nitelikli ve eğitimli personel açığını kapatacak istihdam projeleri üretmek ve hayata geçirmek. Bu ana amaca ulaşabilmek için hedefimiz bölgedeki işsizlerin iş hayatına katılımını, talep ve beklentilerini belirlemek. Artı, bu bölgedeki tüm ekonomik sektörlerde işsiz hedef grubuna yönelik kalifiye istihdam ve çalışma kapasitesini artırmak. Bir diğer hedef ise iş gücü piyasasının arz ve talep gerekliliklerini uyumlaştırmak. Başka bir hedefimiz, bölgedeki tüm sektörlerde çalışma ortamının iyileştirilmesine yönelik bilgi paylaşımını sağlamak. Bu hedefler doğrultusunda da aynı zamanda, bölgedeki çok önemli bir hedef de şu; bölgedeki işsiz profilini ortaya koymak. Bu işsiz profiline uygun eğitim taleplerini, eğitim süreçlerini ve sektörün taleplerini ortaya koyacak eğitim programları hazırlamak. Bu işsiz profilerine ve sektörün beklentilerine uygun eğitim programları uygulamak. Bu hedefler doğrultusunda çalışmalarımızı yönlendiriyoruz. Bu kapsamda bir yazılım programı hazırladık. Anket yöntemini de uygulayacağız bu çalışmalarda. Yaklaşık 50-60 bin CV'ye ulaşabileceğimize inanıyoruz. Aynı aynı zamanda BAGEV ve Antalya TB olarak birlikte hareket edebilme kültürü kapsamında İŞKUR, oda ve borsalar, ANSİYAD, diğer sivil toplum kuruluşlarıyla, belediyelerle protokoller yaparak süreci harekete geçirmek istiyoruz. Reel işsiz sayısına ulaşmamız gerek. Kurumlarla yapacağımız protokollerle gerçek bir işsiz profilini ve sayısını elde edebilmeye çalışıyoruz."

GAZİANTEP TO YÖNETİM KURULU BAŞKANI
MEHMET ASLAN:

"İnsanın işi olmazsa yük hafifletilmeli"

Gaziantep ve bölge illerinde işsizlik, en önemli sorunların başında gelmekte olduğunu belirten Gaziantep Ticaret Odası (GTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Aslan, Gaziantep'in özellikle sanayi ve ticari yapısı itibariyle son dönemde bölgenin istihdam yükünü sırtlamakta olduğuna dikkat çekerek "Ancak, son yaşanan küresel ekonomik krizle birlikte ülke genelinde olduğu gibi Gaziantep'te de işsizlik sorunu kendini iyiden iyiye hissettirmeye başladı. Son günlerde istihdam cephesinden iyi haberler gelse de ne yazık ki bu sorun tam anlamıyla aşılabilmiş değil. İlimizdeki işsizlik oranı ne yazık ki Türkiye ortalamasının da üzerinde seyretmekte, Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'ndeki illerden kentimize devam eden göç nedeniyle de her geçen gün büyümektedir" açıklamasında bulundu.

Gaziantep TO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Aslan, işsizliği uzun vadeli bir program ile çözmek gerekliliğine değinerek, "Ayrıca daha güçlü ve kalıcı büyümenin yanı sıra yeni ve reformlara ihtiyaç var. Ülkemizde işsizliğin en önemli nedenlerinden birisi, iş olanaklarının iller ve bölgeler arasındaki dağılımında yaşanan eşitsizliktir. Yatırımların yurt düzeyinde daha dengeli dağılımının sağlanması, işsizliğin çözümüne katkıda bulunacaktır" dedi.

Aslan, istihdamın üzerindeki yüklerin kayıtlı çalışanların sayısını direkt olarak etkilemekte olduğunu dile getirerek, istihdamın artırılmasına yönelik alınması gerekn tedbirler üzerine görüşleri şöyle ifade etti: "Bu noktada istihdamın üzerindeki yükün hafifletilmesi gerekmektedir. Ayrıca istihdamdaki artış ve düşüşün üretim ve pazarlama ile direkt bağlantılı olduğu gerçeğinden yola çıkarsak, Hükümetin bu anlamda öncelikle üretimi ve ihracatı teşvik edici önlemler alması şart. Yine, son çıkarılan ve sadece yeni yatırımları kapsayan Teşvik Yasası, mevcut yatırımları da teşvik edecek şekilde revize edilmelidir. Sadece yeni yatırımlar teşvik edilerek istihdam arttırılamaz. Halihazırda üretim yapan ve istihdam alanında büyük öneme sahip olan sektörler ve bu sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler göz önünde bulundurulmalı, mevcut tesisler atıl kapasiteye dönüştürülmemeli."

ADANA TB YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUAMMER ÇALIŞKAN:

"İşsizliğe çare istihdam oluşturacak yatırımlar"

Adana Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkanı Muammer Çalışkan, bölgede işsizliği genel anlamda değerlendirirken, Adana'da işsizliğin temelde üç sebebi olduğunu vurguladı. Çalışkan, "Birincisi, tüm Türkiye'de olduğu gibi nüfus artışından dolayı iş dünyasına her yıl yeni katılan gençler; ikincisi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve kendi içinden aldığı vasıfsız eleman göçü; üçüncü olarak da Türkiye genelinde olduğu gibi tarım sektöründe iş gücünün azalmasının sanayiye kesimine yaptığı istihdam baskısıdır. Sebepler içinde sıralama yapmak gerekirse üçüncü konu Adana'da işsizlikte daha etkilidir" diyerek Adana'nın aslında bir sanayi ve tarım kenti olduğunu vurguladı.

ATB Yönetim Kurulu Başkanı Çalışkan, tarımda başkent rolünü üzerine almış olduğunu ifade ettiği Adana özelinde tarımda istihdamın oldukça yoğun olduğunu hatırlatarak, "Son on yılda tarım sektöründe çalışanlar yüzde 37'den yüzde 23'e düşmüştür. Bu oran Adana'da da Türkiye genelindeki istatistiklere paraleldir. Tarımda çalışan nüfus fazlalığı elden gidince maalesef Adana, büyükşehirler içinde işsizlikte birinci, Türkiye genelinde ise Şırnak'tan sonra ikinci olmuştur" dedi.

Kesinlikle birinci gündemin işsizlik olması gerektiğini söyleyen Çalışkan, "Yaptığımız her plan ve projeksiyonda işsizliği nasıl azaltırızı düşünmeliyiz" diyerek işsizliği azaltma ve istihdam konusunda yapılması gerekenlere yönelik görüşlerini şöyle ifade etti:

"Bu kadar yüksek orandaki işsizlik sosyal huzurluğa da sebebiyet verecektir. Bunun ortadan kaldırılması için; yatırım ortamı iyileştirilip uluslararası piyasada daha rahat rekabet edebilmek için hem ihracatta hem ithal ürünlerde çeşitli tedbirler yanında TL'nin değerlenmesinin önüne geçilmesi gerekir.

İşsizliği azaltma ve istihdamı artırmada alınacak ikinci tedbir ise yeni girişimcileri teşvik yanında mevcut işletmeleri özellikle de KOBİ'leri uluslararası piyasalara açmak için KOSGEB, ABİGEM gibi uluslararası kuruluşların daha etkin çalışmaları, pazar araştırmaları yaparak KOBİ'lere öncü olmaları gerekir. Uluslararası firmaların rekabet gücünün güçlenmesi için de firmalara üretimden nete ihracat (ithal girdileri düşürerek) oranında enerji ve istihdam indirimi yapılabilir."

ERZURUM TB YÖNETİM KURULU BAŞKANI
HAKKI HINISLIOĞLU:

"Doğu'da **üretim desteklenmeli"**

Erzurum Ticaret Borsası (ETB)Yönetim Kurulu Başkanı Hakkı Hınıslıoğlu, Doğu Anadolu Bölgesi ve Erzurum'un üretim ve işsizlik anlamında diğer bölgelere göre geri kaldığını bununda üretim eksikliği ve bölgeler arasındaki gelişmişlik farkından doğan kişi başına düşen milli gelirin düşük olmasından kaynaklandığını söyledi.

Bir ülkenin en önemli gelişme kalemini oluşturan üretimin, Doğu Anadolu Bölgesinde nerede ise en alt seviyelerde olduğunu belirten Hınıslıoğlu, "Dünyanın hiçbir ekonomisinde hem büyüyeceksiniz hem işsizlik oranınız artacak, diye bir ters orantı yoktur. Çünkü büyüdüğünüz zaman işsizliğin azalması lazım işsizliğin azalması için üretmemiz ve üretimi desteklememiz lazım" dedi.

"550 milyar dolar bir milli gelirden bahsediyoruz, nüfusumuzu ortalama 70 milyon olarak sayarsak, yaklaşık 8 bin dolar kişi başına düşen bir milli gelir ortalaması ortaya çıkmaktadır" diyen Hınıslıoğlu, "Bizim bölgemize baktığımız zaman bu 8 bin doları bulmak mümkün değil sebebi ise zaten 4 kişilik bir aile yıllık 32 bin dolar milli gelir elde ettiği zaman, ekonomik ve işsizlik sıkıntılarını yaşamamamız lazım. Bölgelerin gelir dağılımında en çok bölgemiz ve ilimiz sıkıntı çekmektedir. Onun için bu bölgede ve bu ilimizde üretimi artırıp, kişi başına düşen 8 bin dolar olan milli gelir ortalamasını ülke genelinde 10 bin dolarlara çıkarmış oluruz. Bunun için bu bölgede üretimi desteklemekten başka çaremiz yok. Her ne kadar bazı insanlar, devlet üretimden, sanayiden elini çeksin deseler de ben diyenlerin fikirlerine katılmıyorum. Çünkü özellikle Devlet Doğu Anadolu bölgesinde sanayi ve üretimden elini çekmemelidir. Devlet buralarda öncü olmalıdır. Batı bölgeleri ile doğu bölgeleri arasındaki gelir dağılımı ve yaşayış şekilleri farklıdır, ama doğuda daha farklıdır. İşte bölgemizde bunları yükseltebilmek için önümüzdeki 5 yıl içerisinde devletin bu bölgede tarımsal yatırımları, gerekiyorsa sanayi yatırımlarını, bizzat yapması lazım ki bu bölgedeki gelir seviyesini yükseltelim. Bölgedeki işsizliği düşürmüş olalım. İşte bu sebeplerden dolayı bu bölgede yapılacak yatırımlardan devletin elini çekmemesini istiyoruz" şeklinde konuştu.

Erzurum TB olarak istihdama katkı olacağını düşündüğü bir projeyi AB'ye sunduklarını belirten Hınıslıoğlu, "Erzurum'un köylerinde yaşayan genç kızlarımızın, işsiz ev hanımlarımızın hayvancılıktan elde etmiş oldukları yün gibi, süt ürünleri gibi aile işletmeleri içerisinde el sanatlarıyla gerçekleştirebilecekleri ürünleri desteklemek için şu anda AB'ye el sanatlarıyla ilgili bir hibe projesi teklifimiz var" dedi.

ÇORUM TB YÖNETİM KURULU BAŞKANI ÖMER GÜNEY:

"Yatırımcılara güven ortamı sağlanmalı"

Çorum Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Güney, işsizlik sorunuyla ilgili Türkiye genelinde olumsuz bir tablonun var olduğunu, Çorum ilindeki işsizliğin devletin verdiği resmi rakamların üzerinde seyrettiğini dile getirerek, bölgesindeki işsizliğin nedenlerine ve sonuçlarına dair şunları söyledi:

"İşsizlik nereden kaynaklanıyor diye baktığımız zaman, bizim burada küçük işletmeler var KOBİ dediğimiz. Çorum'da holding denecek bir yapı yok. Normal küçük ölçekli işletmeler var sadece. Hatta büyük sanayi işletmeleri de küçük işletme şeklinde. Böyle olunca, iflas edenlerin, kepenk indirenlerin, işini kaybedenlerin haddi hesabı yok. Bugün birisi iflas ediyor; bu iflas en az 50 kişiyi etkiliyor. Türkiye'de her şey normal gibi görünse de, günlük çek ödemelerinde, aksamalarda, senetlerin protestolarında, icra dosyalarında büyük bir artış var. Bu sorunların sonucunda da boşanmalar artıyor, intiharlar artıyor, kısaca mutsuzluk, huzursuzluk yaygınlaşıyor."

İşsizlik sorununa bölgesel değil genel bir sorun olarak yaklaşılması üzerinde duran ve siyasilerin yatırımcılara güven ortamı sağlaması gerektiğinin altını çizen Çorum TB Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Güney sözlerine şöyle devam etti:

"Bu işlerin normale girebilmesi için Türkiye'de iki şeyin olması gerekir. TOBB Başkanımız M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun da söylediği gibi şimdi 'Ekonomi konuşalım!'. Çalışmakta olan fabrikaların kapasitesi yüzde 30'a, yüzde 50'ye düştü. Mevcutları can çekişirken hiç kimse de ortaya çıkıp, ben yeni bir yatırım yapayım, istihdam sağlayayım, topluma faydalı olayım, demiyor. TOBB Başkanımız Hisarcıklıoğlu, gece gündüz 24 saat yurt içinde, yurt dışında ülkemin maddi refahı için çalışıyor. Fakat STK'ların da belirli bir gücü var. Devletin yarınına güveni olmayan insanlarına güven vermesi gerekiyor."

